

Miljöenheten
Nacka kommun
131 81 Nacka

skickas via e-post till miljoenheten@nacka.se

Datum
2019-04-01

Bemötande av inkomna synpunkter gällande anmälan om bearbetning av bergmaterial vid Gungviken, Nacka kommun

Ärende M 2018-001442

Skanska Industrial Solutions AB (nedan "Skanska" eller "bolaget") har genom e-postmeddelande från Miljöenheten Nacka kommun daterat den 19 mars 2019 beretts möjlighet att bemöta de yttranden och synpunkter som lämnats in avseende rubricerat ärende. Ett eventuellt bemötande ska vara Miljöenheten till handa senast den 1 april 2019.

I den utsträckning enskilda synpunkter inte besvaras under respektive rubrik i detta bemötande hänvisar Skanska till vad som tidigare anförts i ärendet och vad som i övrigt framgår av bemötandet.

Buller

Inledningsvis vill Skanska förtydliga att för Skanskas anmälda verksamhet vid Gungviken i Nacka kommun ska Naturvårdsverkets rapport 6538 – *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller*. I Naturvårdsverkets rapport finns riktvärden som anger vilken ljudnivå som en verksamhet får ge upphov till vid exempelvis bostadsfastigheter. Eftersom det i yttranden förekommer vissa påstående om verksamhetens bullerbidrag vill Skanska poängtera att det är viktigt att göra skillnad på den ljudnivå som en maskin eller ett fordon genererar vid drift och den ljudnivå som maskinen eller fordonet ger upphov till vid en bostad eftersom bullerdämpande skyddsåtgärder och avstånd gör stor skillnad på ljudnivån. Det är också viktigt att göra skillnad på den maximala och den ekvivalenta (ung. genomsnittliga) ljudnivån.

För att utreda den anmälda verksamhetens bullerbidrag och för att kontrollera verksamhetens förenlighet med Naturvårdsverkets riktlinjer har Skanska låtit en oberoende akustikkonsult utreda och beräkna fram de ljudnivåer som den anmälda verksamheten vid Gungviken ger upphov till vid närbelägna bostadsfastigheter. Konsultens utredning visar att verksamheten uppfyller de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets rapport under förutsättning att Skanska vidtar vissa skyddsåtgärder. Dessa skyddsåtgärder kommer Skanska naturligtvis att genomföra.

I några yttranden har synpunkter framförts på bullerberäkningen som sådan och då framför allt på den beräkningsosäkerhet som finns i modellen. Skanska vill därför poängtera att alla beräkningsmodeller innehåller en osäkerhet i det beräknade resultatet. I den aktuella bullerutredningen anges beräkningsosäkerheten till $\pm 1-3$ dBA. I avgörande från Mark- och miljööverdomstolen den 24 januari 2013 (MÖD M8236-12) angav domstolen att det inte finns något skäl att ställa upp strängare krav än de i praxis vedertagna begränsningsvärdena och att det i fråga om buller och bullerberäkningar inte behövs någon marginal till dessa värden. Domstolens avgörande innebär att det inte ska tas någon hänsyn till den osäkerhet som finns i beräkningsmodellerna eftersom det i praktiken skulle innebära ett strängare begränsningsvärde. Bedömningen om en verksamhet uppfyller Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller ska alltså ske mot det resultat som framgår av beräkningen (utan hänsyn till

beräkningsosäkerheten i modellen). Skanskas bullerutredning visar att verksamheten uppfyller Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller. Vidare har Skanska åtagit sig att inte överskrida Naturvårdsverkets riktlinjer och Skanska har, genom bullerutredningen, även visat att det finns faktiska och tekniska möjligheter att efterleva åtagandet. Det föreligger därmed inga hinder ur bullersynpunkt mot att godkänna Skanskas anmälan.

I sammanhanget vill Skanska också förtydliga att Skanska inte kommer att bedriva någon skutknackning vid Gungviken. I övrigt hänvisar Skanska till den bullerutredning som finns i ärendet.

De allmänna hänsynsreglerna och val av plats

Inledningsvis vill Skanska lyfta fram att krav på redovisning av alternativa lösningar så som alternativ utformning och alternativ plats endast föreligger för de verksamheter som omfattas av tillståndsplikt och vars bedrivande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Eftersom Skanskas verksamhet vid Gungviken utgör en anmälningspliktig verksamhet och inte heller medför en betydande miljöpåverkan enligt Miljöprövningsförordningen (2013:251) aktualiseras inte miljöbalkens krav på redovisning av alternativ.

Men, som för alla verksamheter som omfattas av någon form av tillåtlighet, tillstånd eller godkännande omfattas den anmälda verksamheten vid Gungviken av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. De allmänna hänsynsreglernas bestämmelser om lokalisering, eller val av plats om man så vill, regleras i 2 kap. 6 § miljöbalken. Av 2 kap. 6 § framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Med lämplig plats menas en plats som är lämplig med hänsyn till miljöbalkens mål om hållbar utveckling enligt 1 kap. 1 §. Det ska poängteras att regelverket runt val av plats i 2 kap. 6 § miljöbalken inte gäller fullt ut för alla verksamheter. En rimlighetsavvägning ska alltid ske enligt 2 kap 7 § samma lag.

Valet att lokalisera den aktuella verksamheten till Gungviken har föregåtts av ett omfattande arbete. Som Skanska redogjort för i föreliggande anmälan består stora delar av Nacka kommun idag antingen av tät byggnation eller av områden som är naturskyddade, såsom Nackareservatet och Nyckelviken, vilket omöjliggör en verksamhet av det aktuella slaget. I närheten till centrala Nacka finns ingen mark som inte ligger antingen i dessa naturområden eller inom tät stadsbebyggelse. På östra sidan av Skurubron är bebyggelsen i många fall mindre tät, men fortfarande saknas outnyttjade områden. Hela den fortsatta södra sidan utmed Saltsjöbadsleden utgörs av Nackareservatet och mot Saltsjöbaden är det åter stadsbebyggelse. Utifrån en sammanvägd bedömning avseende markanvändning, framtida stadsutveckling, transportavstånd och transportvägar samt naturvärden och avstånd till bostadsfastigheter har inte Skanska funnit något alternativ som är bättre eller mer lämpligt än den aktuella marken i Gungviken.

Boverket gav år 1995 ut allmänna råd för etablering av vissa verksamheter ("Bättre plats för arbete" nr 1995:5). I de allmänna råden fanns riktlinjer för hur stort avståndet mellan en verksamhet och en bostad bör vara. För tåkter och krossverk angavs en riktlinje på 500 meter. Allmänna råd är just vad de heter – råd. De är inte på något sätt bindande. Sen är det så att dessa allmänna råd har "upphävts" eftersom de kopplar till äldre plan- och bygglagstiftning. Vad som gäller vid prövning är att verksamheter ska uppfylla den praxis som gäller, t.ex. för buller. Det innebär att om den verksamhet som prövas inte överskrider riktlinjerna för t.ex. buller – så är verksamheten tillåtlig. Det finns alltså i teorin inte något "minsta avstånd" som måste uppfyllas för att man ska få bedriva en verksamhet. För att knyta an till det aktuella fallet och exemplet ovan så har Skanska låtit utreda och beräkna fram de ljudnivåer som den anmälda

verksamheten vid Gungviken ger upphov till vid närbelägna bostadsfastigheter. Skanskas bullerutredning visar att verksamheten uppfyller de riktvärden som anges i Naturvårdsverkets rapport förutsatt att Skanska vidtar vissa skyddsåtgärder. Dessa skyddsåtgärder kommer Skanska naturligtvis att genomföra.

Sammanfattningsvis anser Skanska att den valda platsen är lämplig och att den anmälda verksamheten, genom de skyddsåtgärder och försiktighetsmått som Skanska åtagit sig, kan bedrivas utan olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Nacka översiktsplan

I några yttranden görs hänvisningar till Nacka kommuns översiktsplan. Skanska önskar därför framföra följande. En översiktsplan redovisar vad en kommun anser vara en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområden och hur allmänna intressen bör avvägas mot varandra. Att en verksamhet är förenlig med gällande översiktsplan har en stor betydelse när det gäller bedömningen av vad som kan anses vara en lämplig plats för en verksamhet (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 1 november 2005, M2966-04). När det gäller Nacka kommuns översiktsplan mer specifikt kan följande noteras. Den del av verksamheten som i ansökan benämns som "yta A" utgör en liten del av ett större område som i Nacka kommuns översiktsplan pekats ut som natur och rekreationsområde (N14). Det som berörs (yta A) utgörs dock av Österviks återvinningscentral – en redan etablerad industriverksamhet varför det får anses som uppenbart att "yta A" endast hyser ett mycket begränsat natur- och rekreationsvärde. Den del av verksamheten som i ansökan benämns som "yta B" utgör enligt samma översiktsplan ett arbetsplatsområde (A6). I översiktsplanen anges avseende det aktuella arbetsplatsområdet (A6) att "*en zon längs Saltsjöbadsledens norra sida kan användas för verksamheter*". Det är inom denna zon som yta B är belägen. Mot bakgrund av vad som anges ovan bedömer Skanska att den anmälda verksamheten är i linje med vad som anges i Nacka kommuns översiktsplan och att platsen som sådan får anses som lämplig.

Utsläpp till vatten

I flera yttranden framförs åsikter om att Skanskas beräkningar ska utgå från ett antagande om ca 1,2g kväve per ton bergmaterial, alltså på en total kvävemängd om 720 kg per år. Vidare utgår yttrandena från att allt kvarvarande kväve i bergmaterialet lakas ut och att de skyddsåtgärder som Skanska åtagit sig att genomföra inte har någon effekt alls på mängden kväve som lämnar verksamheten. Av anledningar som anges nedan delar inte Skanska de synpunkter som görs i yttrandena. För att inte stå oemotsagda vill dock Skanska anföra följande.

Som Skanska redovisat tidigare uppgår den årliga kvävebelastningen i Skurusundet uppgår till ca 10 300 kg. Ett teoretiskt utsläpp av 720 kg kväve per år från Gungviken skulle alltså motsvara ca 7 % av den totala kvävebelastningen i Skurusundet ($720/10300=0,069903$). Som Skanska redovisat i tidigare komplettering så uppgår Skurusundets EK-kvot till 0,60 (0,596997528). Vid ett utsläpp av 720 kg kväve per år skulle EK-kvoten förändras från 0,60 till 0,56 ($0,596997528-(0,596997528*0,069903)$). EK-kvoten förblir alltså inom intervallet för måttlig status. Beräkningarna ovan visar alltså att verksamheten även vid ett utsläpp om 720 kg kväve per år (vid 100%-ig urlakning och helt utan skyddsåtgärder) inte bidrar till att försämra miljö kvalitetsnormen för Skurusundet på ett otillåtet sätt.

I sammanhanget ska det dock lyftas fram att Skanska kommer att vidta skyddsåtgärder och försiktighetsmått för att behandla och rena utgående vatten från verksamheten. Skanska kommer att anlägga en sedimentationsdamm och ett översilningsområde. Effekten av dessa skyddsåtgärder har beskrivits i Skanskas anmälan och efterföljande komplettering. Skyddsåtgärdernas effekt medför att

mängden kväve som potentiellt kan lämna verksamheten kommer att vara lägre än den ovan beräknade vilket i sin tur medför att EK-kvoten ökar.

Vidare vill Skanska poängtera att det föreligger flera sakförhållanden som, enskilt eller tillsammans, innebär att kvävebelastningen reduceras ytterligare i jämförelse med det scenario som beskrivs ovan:

1. De största utsläppen/läckagen av kväve kommer från sprängämnesspill på marken i samband med laddning - det bergmaterial som hanteras vid Gungviken loss görs på annan plats varför det redan där kan bortses från de största kvävemängderna.
2. Det kommer att ske urlakning av kväve i samband med hanteringen och lagring av bergmaterialet på den plats berget loss görs - Alltså inte vid Gungviken.
3. Det är inte osannolikt att det sker en reduktion av kväve i samband med att bergmaterialet transporteras till Gungviken.
4. Beräkningarna förutsätter att allt kväve lakas ur vid Gungviken. Det är inte troligt med tanke på punkt 1 och 2.
5. Bergmaterial lagras under kort tid vid Gungviken - Det innebär att risken för att det sker urlakning av kväve från bergmaterialet vid Gungviken minskar. Ju kortare lagringstid, desto lägre risk.
6. Retention i efterföljande dike.

Sammantaget vidhåller Skanska att den anmälda verksamheten inte bidrar till någon försämring av Skurusundets ekologiska status.

Grundvatten

Under punkt 6 i Skanskas komplettering daterad den 14 januari 2019 redogör Skanska för den anmälda verksamhetens inverkan på yt- och grundvattnet samt dess strömningar. Som Skanska visat i kompletteringen kommer inte vatten från verksamheten komma i kontakt med vare sig yt- eller grundvatten vid Sågtorp eller Östervik. Verksamheten bedrivs inte heller under grundvattenytan.

Damning

I samband med bearbetning och hantering av bergmaterial uppkommer damning. Undersökningar visar att merparten av dammet faller ned i nära anslutning till den plats där damningen uppkommer (dammkällan) (MinBaS II delprojekt nr 3 I a-4 Undersökning av eventuella effekter av damning). Små dammpartiklar kan spridas längre men damning från bearbetning och hantering av bergmaterial är i huvudsak ett arbetsmiljöproblem. Det innebär naturligtvis inte att problematiken kring damning blir mindre viktig. Skanska vidtar en rad olika försiktighetsmått för att begränsa damning, bland annat sker inkapsling av exempelvis transportband samt vattenbegjutning av kross- och sorterverk, upplagshögar och verksamhetsytor. Det tält i vilket krossverket kommer att placeras kommer även det hjälpa till att begränsa damningen. Skanska genomför därutöver regelbundna kontroller för att säkerställa att Skanskas verksamheter bedrivs i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter avseende exponering mot damm.

Landskapsbild

För att möjliggöra verksamheten vid Gungviken behöver marken inom vissa områden jämnas ut och i övrigt iordningställas. Markarbetena inkluderar även avverkning av de träd och den vegetation som finns inom dessa områden. Skanska avverkar dock inte fler träd än vad som behövs för att göra plats för verksamheten. Det innebär att det kommer kvarstå träd och annan vegetation i området runt verksamheten. Genom att bevara vegetationen och träden runt om verksamheten bildas naturliga insynsskydd som begränsar verksamhetens, om än ringa, inverkan på landskapsbild. Skanska

bedömer att insynen från exempelvis bostadsområdena vid Tollare eller Saltsjö-Duvnäs kommer att bli begränsad. Insynen från Saltsjöbadsleden blir även den begränsad till följd av bevarade trädområden.

Arbetstider och mängden berg

I flera av de yttranden som lämnats in till Miljöenheten förekommer vissa missuppfattningar om vilka tider som verksamheten kommer vara i drift. Den största missuppfattningen gäller bearbetningen av bergmaterialet och under vilka tider kross- och sorterverk kommer vara i drift.

I Skanskas anmälan avseende arbetstider anges följande: *"Arbete kommer normalt att ske helgfri måndag-fredag kl. 06-18. Då byggnationer i kommunen kan ske övriga tider kan införsel av material (tippning av berg) även komma att ske kvällar, nätter och helger."*

Den planerade anläggningen vid Gungviken har normalt en krosskapacitet på mellan 200 till 400 ton per timma beroende på vilket material som bearbetas. För att bearbeta den maximala mängd berg som Skanska anmält (600 000 ton) behöver krossanläggningen vara i drift mellan 125 till 250 dagar (ca 188 dagar i snitt) förutsatt att bearbetning kan ske dagtid (kl 06.00-18.00) och att det inte uppstår några avbrott i produktionen. Det är med andra ord inte aktuellt att driva krossverksamheten dygnet runt, året runt (utom 10 röda dagar).

När det gäller den anmälda mängden berg är det så att Nacka kommun är i ett expansivt stadium. Nacka kommun har som mål att bygga 14 000 nya bostäder och 10 000 nya arbetsplatser. Därutöver kommer tunnelbanans blå linje att byggas ut för att ge Nacka tillgång till Storstockholms tunnelbanenätverk. Med Nacka kommuns långsiktiga mål för byggnation av nya bostäder och arbetsplatser samt de stora infrastrukturprojekt som planeras följer ett ökat behov av att lokalt kunna hantera och bearbeta det bergmaterial som uppkommer i samband med bygg- och anläggningsprocesserna. I dagsläget finns inte full kännedom om hur stort det totala behovet blir. Skanska bedömer det dock som troligt att behovet kan uppgå till ca 600 000 ton per år under en 10 års-period.

Riksintressen

I några av de yttranden som lämnats in till Miljöenheten anges att den anmälda verksamheten vid Gungviken är belägen intill områden som omfattas de särskilda bestämmelserna för hushållning med mark och vatten i 4 kap. miljöbalken. Som framgår av figur 1 nedan är den anmälda verksamheten vid Gungviken varken belägen inom, i anslutning till eller i närheten av ett sådant riksintresse (t.ex. kust och skärgård).

Figur 1: Karta över geografiska riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken. Lokaliseringen av den anmälda verksamheten vid Gungviken representeras av en röd cirkel. Notera att riksintresset för rörligt friluftsliv och riksintresset för högexploaterad kust är delvis överlappande. Hämtad 2019-03-22 från <https://gis2.boverket.se/apps/js/www/riksintressen/>

Söder om Gungviken ligger Nacka-Erstavik-Flatens riksintresse för friluftslivet. Avståndet mellan Gungviken och Nacka-Erstavik-Flatens riksintresse är betydande. Avståndet uppgår till ca 550 till 600 meter. Saltsjöbadsleden, som löper mellan Gungviken och det aktuella riksintresset, kan liknas vid en barriär mellan de båda områdena.

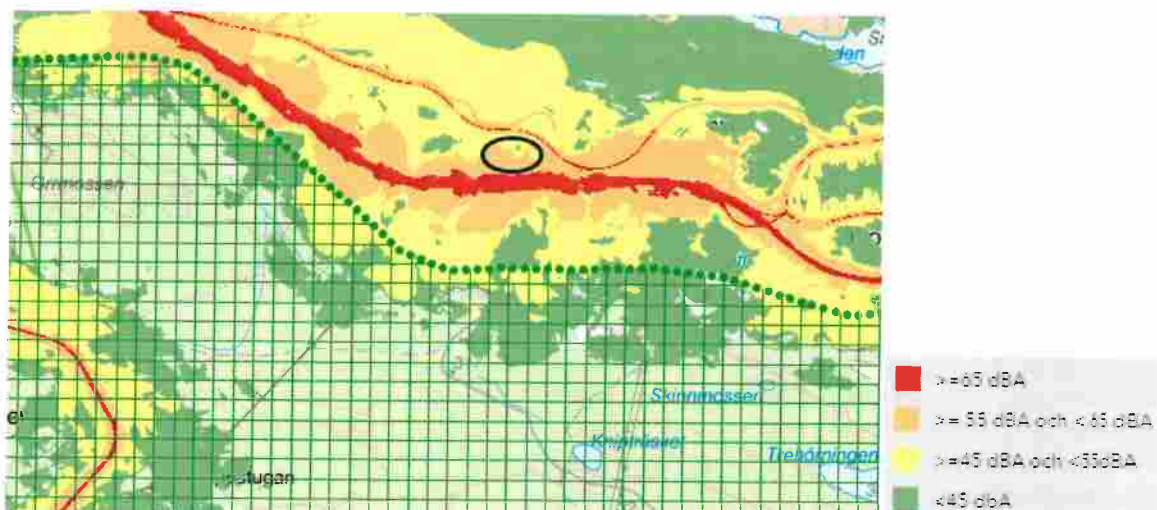
Nacka-Erstavik-Flatens riksintresse omfattas av bestämmelserna i 3 kap. 6 § miljöbalken, det innebär att området ska, så långt möjligt, skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön. Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2005:17 kan påtaglig skada på natur- eller kulturmiljön kan uppstå om en åtgärd kan mer än obetydligt skada något eller några av de natur-, kultur- eller friluftsvärden som utgör grunden för riksintresset.

Den enda effekt, eller påverkan om man så vill, som verksamheten vid Gungviken kan tänkas medföra på Nacka-Erstavik-Flatens riksintresse är buller. Buller är till sin natur sådant att det upphör samma stund som verksamheten stannar upp eller avslutas. Det i sin tur innebär att bullerpåverkan inte kan anses vara irreversibel, jmf t.ex. med fysiska ingrepp så som stora schakt- och grävningsarbeten.

Frågan som kvarstår är då om verksamheten vid Gungviken kan skada de värden som utgör grunden för riksintresset. Enligt värdebeskrivningen för det aktuella riksintresset finns det inom riksintresseområdet en omväxlande natur samt kulturhistoriskt intressanta platser. Vidare har skogarna i området höga rekreativvärden med tysta områden i nära anslutning till storstaden. I värdebeskrivningen anges vidare att det sammantaget finns mycket goda förutsättningar för positiva upplevelser i samband med friluftsliv. Det anges även att den rika tillgången på sjöar i Nackareservatet bidrar starkt till områdets värde för friluftslivet samt att det i området finns många strövstråk, vandringsleder, ett flertal badplatser och friluftsanläggningar, t.ex. Hellasgården, varifrån många friluftsaktiviteter utgår. Det finns möjlighet att promenera runt flera av sjöarna som ligger i anslutning till Hellasgården samt runt Ältasjön. I området finns även en mycket välbesökt skidanläggning för utförsåkning vid Hammarbybacken

De kärnvärden (grunden för riksintresset) som pekats ut i riksintressets värdebeskrivning är belägna på ett betryggande avstånd från den anmälda verksamheten vid Gungviken. Som exempel kan det nämnas att avståndet mellan Hellasgården och Gungviken uppgår till drygt 3 km. Den norra delen av riksintresset,

dvs. den del som är närmast belägen den anmälda verksamheten, är kraftigt påverkad av buller från väg- och spårtrafik (se figur 2).

Figur 2: Figuren visar "Summerat väg- och spårtrafikbuller" samt Nacka-Erstavik-Flatens riksintresse för friluftslivet (grönt rastret område). Den anmälda verksamheten vid Gungviken representeras av en svart elips. Data hämtad från Länsstyrelsens GIS-tjänst den 27 mars 2019.

Den bullerpåverkan från väg- och spårtrafik som förekommer medför att området som sådant inte kan anses vara ett av de "tysta områden" som omnämns i värdebeskrivningen. Närheten till bland annat Saltsjöbadsleden medför också att området inte nyttjas för friluftsliv och rekreation i samma utsträckning som andra delar av riksintresseområdet. Där till är den anmälda verksamheten, som anges ovan, lokaliserad på ett stort avstånd från riksintressets gräns.

Stora avstånd mellan Gungviken och riksintresset, ingen påverkan av betydelse på riksintressets kärnvärden, ingen irreversibel påverkan samt en förhållandevis låg nyttjandegrad i det område som teoretiskt kan beröras medför att den anmälda verksamheten inte kan antas medföra någon påtaglig skada på riksintresseområdets värden. Verksamheten som sådan strider alltså inte mot miljöbalkens grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden i 3 kap.

Kulturmiljö

Skanska har tagit kontakt med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet för att utreda om den anmälda verksamheten vid Gungviken kan beröra några fornlämningar. Det är Länsstyrelsen som avgör hur utredningen ska genomföras och även vem som ska utföra arbetet. När utredningen är klar kommer Länsstyrelsen besluta om eventuellt fortsatta utredningar. Skanska kommer naturligtvis att följa de beslut som Länsstyrelsen lämnar.

Transporter

Den aktuella platsen vid Gungviken är lämplig av många anledningar. En av de faktorer som gör platsen extra lämplig, förutom det faktum att transportvägarna håller en god kvalitet och är säkra, är att det råder korta avstånd mellan de platser där bergmaterialet uppstår och det område där det finns stort behov och goda avsättningsmöjligheter. Som Skanska redogör för i stycket nedan finns det mycket stora miljövinster i att hålla nere lastbilars transportavstånd.

Trafikverket meddelade i slutet av februari år 2019 att koldioxidutsläppen från vägtrafiken, efter att ha minskat flera år i följd, ökat med 0,5 % eller 76 000 ton under år 2018. För att nå klimatmålet om att minska utsläppen av växthusgaser från trafiken med 70 procent behöver utsläppen minska med 8 procent årligen fram till år 2030. Den ökning av utsläpp som noterats under år 2018 innebär alltså att utvecklingen går åt fel håll eller att den i vart fall stannat av. För att vända trenden behöver antalet transportkilometrar minska. För att åstadkomma en sådan förändring krävs det att transportintensiva material så som berg från bostads- och infrastrukturprojekt kan hanteras och bearbetas lokalt för att på så sätt kunna återinföras i samhällsbyggandet utan onödigt långa transporter. För varje tonkilometer som sparas in minskar utsläppen med ca 130 gram CO₂-ekvivalenter (Trafikanalys rapport 2015:12 Lastbilars klimateffektivitet och utsläpp (figur 2.8, år 2012)). Som jämförelse kan det nämnas att en lastbil som transporterar 25 ton en (1) kilometer släpper ut ungefär lika mycket CO₂-ekvivalenter som en personbil som kör 2,7 mil. Miljönyttan i att begränsa transportavstånden är alltså betydande. I sammanhanget noterar även Skanska att miljöenheten inom Nacka kommun generellt sett är positiv till lokal masshantering eftersom lokalt omhändertagande minskar transportbehovet samtidigt som det är positivt ur energi- och klimatsynpunkt. Lokalt omhändertagande och korta transportavstånd är även i linje med de allmänna hänsynsreglerna (2 kap. 5 §) i miljöbalken eftersom ett sådant förfarande leder till en hushållning med råvaror och energi.

När det gäller de transporter som verksamheten genererar vill Skanska, mot bakgrund av vad som anges i några yttranden, förtydliga att den anmälda verksamheten beräknas generera ca 180 fordonsrörelser (90 lastbilar in och ut) per dag vid maximal produktion om 600 000 ton. Därutöver kan det tillkomma några enstaka transporter per vecka med material, drivmedel och liknande. Transport av krossprodukter sker i så stor utsträckning som möjligt genom returtransport.

Det har förekommit förslag om att transportera bergmaterial med hjälp av fartyg. Då är det viktigt att beakta att varje hantering (omlastning) av bergmaterial innebär stora energiförluster och att transport via fartyg generellt sett kräver fler omlastningar än transport direkt via lastbil. Brytpunkten för när sjötransport blir klimat- och energieffektivt är därför relativt lång. För att transport via fartyg ska bli effektivt krävs det att avståndet mellan uppkomst och avsättning uppgår till ca 40 kilometer. Vidare krävs naturligtvis att det finns tillgång till nödvändig infrastruktur så som hamnar. En viktig aspekt att ta hänsyn till är också att transporter av tunnelbaneberget i Nacka är en fråga för FUT (Förvaltningen för utbyggnad av tunnelbanan). I det förfrågningsunderlag om tunnelbaneberget som FUT skickat ut är frågan ställd utifrån möjligheter att ta emot bergmassor med lastbil. Avsaknaden av lämplig infrastruktur, avstånd mellan uppkomst och avsättning samt tekniska aspekter i förfrågningsunderlaget medför att det inte är möjligt, klimat- och energieffektivt eller för den delen aktuellt att transportera bergmaterialet med hjälp av fartyg.

Vattenverksamhet och biotopskyddsområden

I ett yttrande lyfts frågan om vattenverksamhet. Skanska vill därför förtydliga att ingen av de åtgärder som planeras inom ramen för aktuell anmälan utgör vattenverksamhet enligt definitionen i 11 kap. 3 § miljöbalken. Det är därmed inte aktuellt att upprätta en anmälan eller ett tillstånd för vattenverksamhet.

I samma yttrande görs gällande att en nyckelbiotop är detsamma som ett biotopskyddsområde. Det är felaktigt. I bilaga 1 till Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges de mark- och vattenområden som omfattas av biotopskyddsbestämmelserna. Som framgår av bilagan omfattas t.ex. alléer, hamlade pilar, odlingsrösen, stenmurar och åkerholmar. Gemensamt för de tre sistnämnda är att de måste vara belägna i jordbruksmark. Nyckelbiotoper per definition utgör alltså inte sådana mark-

och vattenområden som anges i bilagan till förordningen om områdesskydd och omfattas således inte heller av biotopskyddsbestämmelserna.

Sammanfattningsvis är det så att Skanska upprättar de ansöknings- och anmälningshandlingar och dispenser som är nödvändiga för att bedriva den verksamhet som är i fråga. Det hör inte till vanligheterna att den som önskar bedriva en verksamhet samtidigt anger alla de verksamheter som inte kommer bedrivas eller de dispenser som inte behövs.

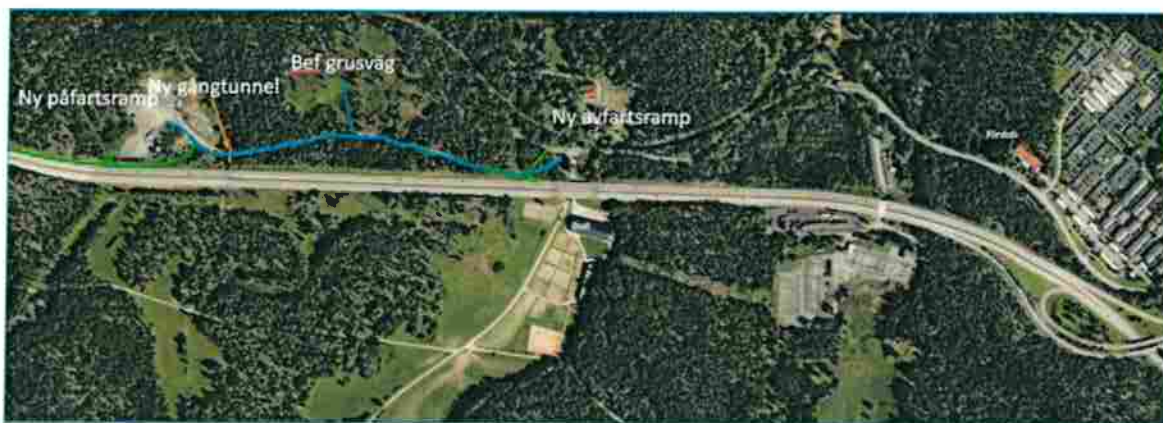
Belysning

Skanska kommer att använda belysning inom verksamhetsområdet. Belysningen kan till styrka och utformning i det närmaste liknas vid vanlig gatubelysning. Belysningen kommer naturligtvis inte att riktas ut mot exempelvis bostadsområdet i Saltsjö-Duvnäs utan ned mot verksamhetsytorna.

Vänligen

Oskar Karlsson
Skanska Industrial Solutions AB
Marknadsfunktionen

Beskrivning av byggande av på- och avfartsramp Saltsjöbadsleden.

Skanska Industrial Solutions AB beskriver byggandet av ny av- och påfartsramp Saltsjöbadsleden, efter frågor från miljöenheten med anledning av ärende M 2018-001442.

Arbetsmoment vid byggande av ny av och påfartsramp

- Tillfällig avstängning av ett körfält på Saltsjöbadsleden, kräver TA-plan som ska godkännas av väghållaren.
- Trädfällning och stubbrytning på ny av och påfartsramp
- Terrassering, avtäckning/schaktning av markvegetation, översta jordlagret ca 100-150 mm
- Vägöverbyggnad, geotextil, bergbank, förstärkningslager, bärlager
- Trumläggning, diken och dikesslänter
- Ny gångtunnel
- Asfaltering
- Stödremisor
- Linjemålning
- Efterarbeten och uppsättning av trafikskyltar

När trafikavstängningen enligt godkänd TA-plan (trafikanordningsplan) är gjord kommer vi börja med att ta ned träd, ta bort stubbar och schakta bort markvegetation mellan 100-150 mm djup så vi får en bra terrass att bygga på. Efter det kommer vi att bygga en vägöverbyggnad med markduk, 800 mm bergbank/skyddslager, 200 mm förstärkningslager, 80 mm bärlager och 160 mm asfalt. Vi kommer i detta skede även lägga ner vägtrummor där det behövs för att hålla en god vattenavrinning. Vi kommer även anlägga en gångtunnel under den bef grusvägen för att säkerställa en säker gångpassage. När asfalten ligger på plats lägger vi stödremisor mot asfaltkanterna, sätter upp vägsyltar och utför linjemålning.

När vi fällt träd, tagit bort stubbar, schaktat markvegetation, lagt markduk, fyllt bergbank och lagt ut förstärkningslager samt lagt gångtunnel på plats så kan vi börja trafikera av och påfart vilket innebär att vi inte behöver åka förbi Krabban med byggtrafik.

Eventuella händelser som skulle kunna försena byggandet kan främst uppstå i samband med schaktning, då man kan riskera att påträffa mark med sämre förhållanden än man förutspått, eller ledningar som inte påvisats i samband med undersökning. Leverans av gångtunneln kan också komma att försenas, om trycket på leverantören är högt.

Skanska har skickat in granskningshandlingar, som beskriver hur ramperna ska byggas, till Enheten för Bygg och Anläggning Nacka kommun, för godkännande. I ett senare skede upprättar Skanska en s.k. TA-plan (trafikanordningsplan) som lämnas till Nacka kommun. TA-planer godkänns av väghållaren.

Rampen kräver inte marklov, enligt Klas Modin, Bygglovsenheten Nacka kommun, se nedan.

Från: Modin Klas [<mailto:klas.modin@nacka.se>]

Skickat: den 7 november 2018 10:44

Till: Thyllman, Sandra

Ämne: SV: Erstavik

Hej Sandra!

Utanför detaljplanlagda områden som i bifogat exempel krävs varken marklov för ändring av markens nivåer eller byggandet av på- och avfartsramperna.

Arbetsbodar, containrar, upplag etc. är bygglovpliktiga som vanligt.

Med vänlig hälsning,

Klas Modin

Bygglovhandläggare, BebyggelseantikvarieOk

Nacka kommun, Bygglovsenheten

Figur 1. E-post Klas Modin, Bygglovsenheten Nacka kommun